

בך-צלבסקי, אריך פון דם

(1899-1972)

(Erich Von Dem Bach-Zelewski). מפקד ס"ס. ב"צ נולד בלאואנבורג (Lauenburg) שבפומרניה (Pomerania). במלחמת-העולם הראשונה היה ב"צ חייל, ואחרי המלחמה התגייס למשטרה. ב-1930 הצטרף למפלגה הנאצית וב-1931 לס"ס. אחר עליית הנאצית לשלטון התקדם ב"צ מהר בתפקידיו, וב-1938 מונה למפקד הס"ס בחבל דרום-מזרח (שלזיה), ומושב ברסלאו (Breslau; היום ורוצלב Wroclaw). אחרי ספטמבר 1939 סופחה שלזיה הפולנית לתחום שלטונו, וב-1940 היה אחראי לגירוש רבבות יהודים ופולנים משם. עם פלישת הגרמנים לברית-המועצות ב-22 ביוני 1941 היה ב"צ למפקד הבכיר של הס"ס והמשטרה בתחום רוסיה התיכונה (ליד 'קבוצת ארמיות מרכז'), ובנובמבר אותה שנה הועלה לדרגת אוברגרופנפירר בס"ס וגנרל במשטרה. בתפקידו זה היה גם ממונה על איינזצגרופה B, שרצחה המוני יהודים בבילורוסיה.

ב-1942 מונה ב"צ למויפה-כוח של הינריך הימלר למלחמה בפרטיזנים, ובינואר 1943 – למפקד כול הכוחות הלוחמים בפרטיזנים במזרח אירופה. בחודשים אוגוסט-אוקטובר 1944 פקד על הכוחות שדיכאו את מרד ורשה (הפולני). בתפקידים ההם התפרסמו יחידותיו ברצח המוני אזרחים ובהשמדת כפרים ויישובים רבים, ובכללם חלקים רבים בורשה. מסוף 1944 פקד על קורפוסים צבאיים שונים.

אחרי המלחמה הופיע ב"צ כעד התביעה במשפט נירנברג, בפני בית-הדין הצבאי האמריקני שם, במשפט האיינזצגרופן (ראה משפטים), במשפטים של קציני ס"ס וצבא בכירים, וכן במשפטו של מושל מחוז ורשה לשעבר לודויג פישר שנערך בפולין. ב"צ היה כלוא עד שב-1951 נדון במינכן לעשר שנות מאסר, אך כעבור חמש שנים שוחרר. ב-1958 שוב נאסר וב-1961 נדון בנירנברג לארבע שנים וחצי מאסר.